

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 854 din 08.12.2021

Dosarul nr. 72/2021

Petiție nr. 874/05.02.2021

Petentă: Fundația Szekler Monitor

Reclamați: Diverti Media SRL

Obiect: afirmații discriminatorii cu privire la maghiari, în spațiul public

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1. Fundația Szekler Monitor - cu sediul în mun. Gheorghieni, P-ța Libertății nr.22, jud. Harghita.

Numele și sediul reclamaților

2. Diverti Media SRL mun. Carei, CP 99, OP 1, jud. Satu Mare

3

II. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

5. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 874/05.02.2021, petenta solicită CNCD să constate că, în data de 27.01.2020, reclamații au facilitat exprimarea pe FB de mesaje denigratoare la adresa comunității maghiare.

6. Reclamatul a preluat o informație apărută pe pagina Buletin de Carei despre o placă informativă de pe poarta unui cimitir din Carei, inscripționat în limba maghiară. Prin propriul comentariu adăugat imaginii preluate se crează impresia (afirmație de altfel valabilă și pentru celălalt reclamat) că ar fi vorba despre un cimitir aflat în posesia și administrarea autorităților locale, respectiv că aceștia ar fi încălcat legea când au amplasat acolo a placă exclusiv în limba maghiară.

CONSILIUL NAȚIONAL
pentru **COMBATEREA**
DISCRIMINĂRII

Piața Valter Mărcineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

7. Procedând așa, ambele persoane reclamate au indus în eroare cititorii, care luând de bune cele afirmate (presupunând pe drept că editorii unui portal local, respectiv un deputat cunosc starea de fapt respectiv legile) s-au scandalizat. Un factor important este și în acest caz faptul că în această activitate contravențională se folosește și de calitatea lui recent dobândită de deputat, aceasta cântărind în mod evident în ochii multora, care-l consideră un cunoscător al legilor. Iar rezultatul a fost cel previzibil, adică un număr mare de comentarii (46, respectiv 188 până azi) prin care s-au blamat autoritățile locale (respectiv formația politică din care primarul face parte), dar și întreaga comunitate maghiară din România, comentarii care astfel încalcă într-un fel sau altul prevederile OG 137/2000, cum ar fi de exemplu:

-Politica pașilor mărunți, otrăvitor si sigur

-RUȘINE!

-Numai în română, da, se poate, că trăim în România! Dar în maghiară nu se poate!

-Fi-mi-ar scârbă!

-Avem venetici la conducere

-Urgent dată jos!

-Alo! Ungurii sunt sănatosi la bilă...ori ba?

8. Petenta a fost informată de cetățeni din Cărei cu privire la faptul că cimitirul respectiv nu este domeniu public, ci proprietatea privată a cultelor, în care se găsesc parcele separate pentru fiecare cult, intrarea în cauză fiind cea care duce în parcela romano-catolică. Astfel, în mod evident, autoritățile locale blamate nu au nicio competență în acest caz, iar cel care a publicat articolul în Buletin de Cărei (fiind locuitor al municipiului de mai mult timp) cunoștea cu siguranță acest lucru, ceea ce rezultă și din faptul că nu a formulat critici directe, ci numai voalate, sugerând o stare de fapt care nu există. De aici se poate trage concluzia că avem de a face cu o acțiune premeditată de instigare, nu cu vreo eroare.

Legat de aceasta se mai arată că publicația respectivă se află în posesia familiei, iar dl. a fost candidat la alegerile locale din anul trecut, fiind întrecut de actualul primar, care deținea aceeași funcție și până atunci. Același. a comentat la postarea lui, lansând acolo o acuzație nefondată la adresa primarului (conform căreia inscripțiile de pe primărie ar fi nelegale). Se poate, deci, prezuma pe drept, că și articolul privind plăcuța de la cimitir este, de fapt, parte dintr-o luptă politică dusă cu mijloace necurate, în care maghiarii figurează pe post de victime colaterale. Asta însă nu schimbă cu nimic esența problemei, anume că atât articolul cât și comentariile încalcă prevederile OG 137/2000.

9. Prin punctul de vedere depuse cu adresa nr. 3283/04.05.2021, petenta arată că persoana reclamată a depus la dosar două hotărâri judecătorești care nu au nicio legătură cu sesizarea nr. 874/05.02.2021, de unde rezultă că, practic, nu dorește să se apere, neavând argumente prin care ar combate sesizarea.

10. Prin notele scrise depuse cu adresa nr. 6704//08.09.2021 petenta arată că apartenența cimitirului în cauză nu este o chestiune de opinie, cu care cineva poată să fie sau să nu fie de acord. Așa cum a arătat în petiție, conform informațiilor obținute de la cetățeni din Cărei, acel cimitir aparține cultelor și este administrat de ele. Au adresat o solicitare de informații publice primarului din Cărei, care a confirmat că acel cimitir este în proprietatea și administrarea cultelor, deci nu este domeniu public administrat de primărie. Proprietarul

CONSILIUL NATIONAL
pentru **COMBATerea**
DISCRIMINĂRII

Piața Valter Mărcineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

publicației fiind cetățean din Cărei, iar soțul ei fiind fost consilier local, se poate prezuma pe drept, că aveau cunoștință despre această stare de fapt.

11. Legea 213/2001 nu are nicio legătură cu obiectul dosarului, are un singur articol, astfel acel presupus citat din "art. III. pct. 10 din lege" nu există. Iar Legea 213/1998 are într-adevăr o anumită legătură cu obiectul petiției (fiind despre proprietatea publică) însă art. 3 a fost abrogat în iulie 2019, astfel, nu avea nicio relevanță data la care articolul reclamat a fost publicat. Faptul că în loc să se adreseze primăriei sau CNCD în cazul inscripțiilor de pe poarta cimitirului, persoana reclamată a publicat articolul reclamat duce la fel la concluzia, că știa perfect că nu are dreptate, singurul său scop a fost de a crea disensiuni, de a instiga.

12. Dat fiind faptul că cimitirul în cauză nu este domeniu public, toate referirile persoanei reclamate la prevederile Codului Administrativ sunt fără relevanță, chiar dacă aceasta afirmă în repetate rânduri că cimitirul este domeniu public. Mai afirmă persoana reclamată, că "referirea la comentariile unor români care doresc plăci în limba română în țara lor nu fac decât să ateste deranjul față de limba română al reclamantului".

13. Petenta a reclamat acele comentarii conform cărora plăcuțele de la intrarea în cimitir ar trebui să fie numai în limba română, pentru că acela ar constitui discriminare pe bază de limbă și, conform art. 4 din Constituției, România este țara comună a tuturor cetățenilor săi, deci nu este "țara românilor", cum sugerează persoana reclamată, care astfel comite discriminare.

Susținerile reclamațiilor

14. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr. 2219/22.03.2021, reclamatul D.T depune la dosar Sentința civilă nr.51/19.04.2019 și decizia din recurs. Instanța a admis plângerea formulată de reclamantul. și a anulat Hotărârea CNCD nr. 106/07.03.2018, apreciind că acele comentarii reclamate nu reprezintă o discriminare pe criteriu etnic și nu se încadrează într-un discurs al urii sau al amenințărilor directe pentru integritatea fizică, pentru a atrage răspunderea reclamantului în calitate de autor al blogului.

15. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr. 5918/05.08.2021, reclamata Diverti Media arată că societatea Diverti Media SRL Cărei are un singur acționar, nefiind o „firmă de familie,,.

16. Reclamata nu este de acord cu susținerile petentei în ce privește afirmația potrivit căreia cimitirul respectiv nu este domeniu public, ci proprietatea privată a cultelor, întrucât prin art. III, pct. 10 din Legea nr.213/2001 se prevede ca:"///. Domeniul public local al comunelor, orașelor și municipiilor este alcătuit din următoarele bunuri:.... 7. statuile și monumentele, dacă nu au fost declarate de interes public național; 10. cimitirele orășenești și comunale. " Potrivit art.3 pct. 10) din Anexa la Legea nr.213/1998, terenurile ce au destinația de cimitire, fac parte din domeniul public de interes local. Prin voința legiuitorului s-a stabilit că acest gen de bunuri fac parte din domeniul public de interes local. Este un bun care prin natura sa, este de interes public. In cimitirul respectiv sunt înhumnați atât maghiari cât și români. Mai mult, la intrarea în cimitir la care am făcut referire, se află parcela cu mormintele eroilor români căzuți în luptele de la data de 25 octombrie 1944 pentru eliberarea pământului românesc. Astfel, consideră că prin amplasarea tăbliței cu înscris exclusiv în limba maghiară, pe poarta de acces în cimitirul orășenesc proprietate publică, este condiționat accesul la informație cu

CONSILIUL NATIONAL
pentru **COMBATAREA**
DISCRIMINĂRII

Piața Valter Mărcăineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

privire la destinația aceluși cimitir, de cunoașterea limbii maghiare.

17. Potrivit art. 195 din Codul Administrativ în raporturile dintre cetățeni și autoritățile administrației publice locale se folosește limba română.

(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, stabilit la ultimul recensământ, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate acestora, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba minorității naționale respective și primesc răspunsul atât în limba română, cât și în limba minorității naționale respective.

(6) Autoritățile administrației publice locale asigură inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public atât în limba română, cât și în limba minorității naționale respective, în condițiile prevăzute la alin.

(2) Potrivit articolelor mai sus invocate, tăblita de la intrarea în cimitirul ce face obiectul sesizării ar fi trebuit să fie inscripționată în limba română, actul normativ arătând clar modul în care ar fi trebuit să fie inscripționată plăcuța respectivă. Astfel, articolul apărut în portalul de știri online Buletin de Cărei, nu este deloc unul denigrator la adresa comunității maghiare și nici unul mincinos, este doar expunerea unei situații reale.

18. La fel de important este și art. 66 din Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la data de 1 februarie 1995, care prevede „Obligațiile părților referitoare la folosirea limbii minoritare nu afectează, în niciun fel, statutul limbii sau limbilor oficiale ale țării respective. (...), în cazul de față singura limbă oficială a țării fiind limba română.

Este esențial să se constate faptul că limba oficială în România este limba română, aceasta fiind limba care se utilizează în raporturile dintre cetățeni și autoritățile publice locale pe întreg teritoriul țării, astfel că toate inscripțiile de natura celor în discuție se afișează în primul rând în limba oficială de stat.

19. Referirea la comentariile unor români care doresc plăci în limba română în țara lor nu face decât să ateste deranjul față de limba română al petentei. Urmare a activităților organizate de Ziua Culturii Naționale, de ziua poetului Mihai Eminescu, a comemorării unor personalități românești locale, a comemorării Dictatului de la Viena sau altor date importante din istoria națională am avut parte de injurii și amenințări din partea aceluiași câteva persoane, de acționări în instanță din partea consilierilor UDMR sau a consilierilor primarului de la UDMR dar faptele prezentate sunt perfect legale iar acuzele lor sunt total nefondate.

20. Reclamata a inițiat la mormintele eroilor din cimitirul cu pricina o acțiune de curățare a mormintelor îngropate efectiv sub o masă verde. Inițial a solicitat ajutorul primăriei și al parohiei de care aparțin acele morminte dar a fost refuzată așa că a apelat la asociații din țară care să intervină pentru aducerea la stadiul de decență a mormintelor unor eroi români. Tot la Cărei, a solicitat în calitate de președinte al ASTRA, un aviz pentru amplasare de catarg cu tricolor românesc pe domeniul public. În cadrul ședinței CL în care s-a pus în discuție solicitarea, primarul a considerat solicitarea o provocare și a afirmat public...„nu provocați maghiarii,,.

În calitate de președinte ASTRA Cărei a solicitat și aprobare pentru amplasare bust Mihai Eminescu la Cărei în anul 2015 dar consilierii majoritari ai UDMR din CL Cărei au votat

împotrivă pe motiv că nu și-a adus contribuția la cultura locală. După îndelungi insistențe, reclamata a reușit obținerea aprobării cu ocazia organizării Adunării Generale Naționale ASTRA la Cărei în octombrie 2017. Conducerea orașului nu a alocat NICIUN leu pentru realizare bust așa cum procedează în cazul busturilor sau statuilor minorităților. Jumătate din costurile necesare realizării bustului au fost suportate din fondurile personale ale reclamatei.

IV. Cadrul legal aplicabil

21.- O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*

- **Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor si sesizărilor**
- **Constitutia României – art.20, art. 30, alin. 6 și 7**
- **Convenția Europeană a drepturilor omului – art.10 alin.2**

V. Motivele de fapt și de drept

22. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

23. În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

CONSILIUL NAȚIONAL
pentru **COMBATerea**
DISCRIMINĂRII

Piața Valter Mărcăineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

24. Colegiul director constată că Dreptul la liberă exprimare este consacrat în legislația internă și internațională astfel:

Constituția României,

Art. 30 - Libertatea de exprimare

(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

Articolul 10 din Convenția Europeană a drepturilor omului prevede că:

“1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.”

Libertatea de exprimare prevăzută de art. 10 al Convenției este una dintre aceste libertăți fundamentale, ce are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție primordială a progresului și a fericirii fiecăruia, așa cum au considerat judecătorii Curții în cauza *Handyside c. Regatului Unit*.

Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât și un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție, cum ar fi dreptul la liberă asociere, fiind totodată un drept individual, parte a libertății spirituale a fiecărui individ, dar și un drept colectiv, ce permite comunicarea cu ceilalți semeni (Frederic Sudre, *Drept internațional și European al drepturilor omului*).

Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice.

Exprimarea unei opinii presupune, în concret, exprimarea unei judecăți de valoare, ceea ce are o importanță deosebită sub aspect probator, deoarece, așa cum a decis Curtea în jurisprudența sa -cauza *De Haes et Gijssels c. Belgiei* - (mai ales raportat la libertatea presei), exactitatea judecăților de valoare nu poate fi demonstrată așa cum pot fi demonstrate faptele concrete, iar a pretinde o asemenea probă ar duce inevitabil la o îngrădire nepermisă a libertății de opinie.

25. Art. 70 din Codul civil prevede: „Dreptul la liberă exprimare - (1) Orice persoană are dreptul la libera exprimare.”

Iar potrivit art. 75 alin. (2) C. civ.: „Exercitarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință și cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în prezenta secțiune”.

Buna-credință în exercitarea drepturilor și libertăților constituționale se interpretează coroborat cu respectarea pactelor și a convențiilor internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența curților cu atribuții în verificarea respectării acestora, normă care este concordantă cu prevederile art. 20 din Constituție:

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările

CONSILIUL NATIONAL
pentru **COMBATerea**
DISCRIMINĂRII

Piața Valter Mărcineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.,,

Declarația Universală a Drepturilor Omului stipulează, în Articolul 19 „Dreptul la libertatea opiniilor și exprimării”:

„Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat.,,

26. Exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel încât este de dorit să fie evitate afirmațiile care offensează în mod gratuit fără a duce la un progres al relațiilor umane.

27. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile reclamatului, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

- să urmărească un scop legitim,

- să fie necesară într-o societate democratică și

- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, Convenția europeană a drepturilor omului, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

28. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

29. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură,

- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui persoane sau unui grup de persoane, potrivit art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

CONSILIUL NATIONAL
pentru **COMBATEREA**
DISCRIMINĂRII

Piața Valter Mărcineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

30. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

31. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

32. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

33. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

34. În scopul de a determina dacă declarația obiect al prezentei sesizări constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: obiectivul urmărit de către părțile reclamate, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanelor, autori ai afirmațiilor.

Obiectivul urmărit de reclamați

35. Obiectivul urmărit de reclamat este important: În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

36. Colegiul apreciază că, în speță, declarațiile părții reclamate nu reprezintă un comentariu în care există elemente de incitare la ură împotriva unei minorități.

Contextul în care a fost făcută afirmația

37. Comportamentul a fost manifestat în public (paginile FB fiind accesibile tuturor), dar nu postarea în sine ci comentariile sunt reclamate ca vizând atingerea demnității minorității maghiare.

38. Partea reclamată este jurnalist.

39. Astfel, Colegiul nu poate decât să constate faptul că nu există elemente pentru o ingerință a statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

40. Art. 15 al OG nr. 137/2000 stabilește: "Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în

CONSILIUL NATIONAL
pentru **COMBATAREA**
DISCRIMINĂRII

Piața Valter Mărăcineanu 1-3, sector 1, București
Telefon: 021-312.65.78/79 Fax: 021-312.65.85
E-mail: support@cncd.ro www.cncd.ro

public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia

41. Colegiul director apreciază că exprimările folosite în cuprinsul postării nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

42. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se "hrănește" din libertatea de exprimare". Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un om politic ori jurnalist, opiniile formulate având un larg impact.

43. O ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. O ingerință a statului nu este justificată, deoarece nu există elemente de incitare expresă la ură pe criteriul etnic.

Concluzii

44. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

45. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, Lingens c. Austriei,).

46. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie

include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K.).

Exprimarea unei opinii presupune, în concret, exprimarea unei judecăți de valoare, ceea ce are o importanță deosebită sub aspect probator, deoarece, așa cum a decis Curtea în jurisprudența sa -cauza De Haes et Gijssels c. Belgiei - (mai ales raportat la libertatea presei), exactitatea judecăților de valoare nu poate fi demonstrată așa cum pot fi demonstrate faptele concrete, iar a pretinde o asemenea probă ar duce inevitabil la o îngrădire nepermisă a libertății de opinie.

47. Chiar dacă în Cauza Delfi contra Estoniei (2013) s-a stabilit că o publicație online răspunde juridic nu doar pentru materialele editate/publicate, dar și pentru comentariile defăimătoare ale cititorilor, ulterior CEDO a adus anumite nuanțări cu privire la aceste aspecte, prin Cauza MAGYAR TARTALOMSZOLGALTATOK EGYESULETE și INDEX.hu ZRT contra Ungariei (2016). Prin această ultimă hotărâre, s-a stabilit că autoritățile nu au realizat un echilibru adecvat între dreptul reclamanților în temeiul art.10 din CEDO (libertatea de exprimare), ca protagoniști în furnizarea unei platforme pe internet pe care sunt publicate comentarii ofensatoare și protecția reputației, ca aspect al vieții private, protejată de art.8 din Convenția Drepturilor Omului, întrucât sancționarea reclamanților s-a făcut fără a fi analizat contextul în care au fost publicate comentariile și faptul că articolul nu fusese lipsit de o bază factuală.

48. CEDO a observat că utilizarea în sine a unui limbaj vulgar nu este decisivă și că era necesar să se țină cont de specificitățile stilului de comunicare utilizat pe anumite portaluri de internet. Deși aparțineau unui registru inferior de stil, expresiile utilizate în comentarii erau obișnuite în comunicarea prezentă pe numeroase portaluri de internet, astfel că impactul care le putea fi atribuit era unul redus.

49. Referitor la răspunderea autorilor comentariilor, CEDO a arătat că pentru constatarea răspunderii în cazul unui jurnalist care a contribuit la diseminarea informațiilor ce aparțin unor terii este necesară existența „unor motive deosebit de puternice”.

50. În speță, neexistând în postarea reclamatului elemente de incitare expresă la ură pe criteriul etnic, Colegiul director va constata că nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, (fapta se încadrează în limitele libertății de exprimare).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta se încadrează în limitele libertății de exprimare).
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
 - a). Fundația Szekler Monitor - cu sediul în mun. Gheorghieni, P-ța Libertății nr.22, jud. Harghita.
 - b). Partidul Alianța pentru Unirea Românilor, cu sediul în București, Str. Traian nr.168, sector c).

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 08.12.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, HORIA GRAMA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MARIA MOȚA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 15.12.2021

Redactată și motivată: M.M. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.